

Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukeva varhaiskasvatus 2 op

Timo Hintikka, KM, VO, lehtori, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Sari Lipponen, KM, VEO, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto
Kaisu Peltoperä, KT, VO, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Hyvät käytännöt -koonti

Sisällöt:

- Koulutusosion kuvaus
- Koulutuksen tuotokset
- Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön
- Koonti ennakkotehtävistä
- Koonnit kehittämistehtävistä
- Periaatteita ja hyviä käytäntöjä syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn lapsiryhmissä – ryhmäpohdinnat

Hyvät käytännöt koonti on tehty koulutukseen osallistujien oppimistehtävistä ja webinaarissa käydyistä keskusteluista.

Yhteenvedon koonti - Timo Hintikka ja Kaisu Peltoperä, 1.12.2025

Koulutusosion kuvaus

Koulutus oli toinen osio Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen varhaiskasvatusyhteisössä -koulutushanketta. Koulutuksen **tavoitteena** oli vahvistaa henkilöstön osaamista lasten ja huoltajien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tukemisessa varhaiskasvatuksessa.

Sisältöinä olivat turvallinen ja osallisuuden pedagogiikkaa tukeva oppimisympäristö, moninaisten perheiden kohtaaminen kasvatusyhteistyössä ja syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä.

Koulutus sisälsi kaksi webinaaripäivää, ohjattua ja tuettua verkko-oppimista sekä omaan työhön liittyviä ja työyhteisöä aktivoivia oppimis- ja kehittämistehtäviä. Lisäksi kouluttajat tarjosivat mahdollisuuden henkilökohtaiseen ohjaukseen webinaaripäivien välillä. Webinaarit sisälsivät kouluttajien alustuksia koulutuksen teemoista, pienryhmäkeskusteluja sekä ennako- ja kehittämistehtävien esittelyjä.

Koulutuksen tuotokset

- Kurssin tuotokset koostuivat kouluttajien luentomateriaaleista, materiaaleista verkkoympäristössä, webinaaripäivien aikana yhdessä tuotetuista materiaaleista sekä osallistujien kehittämistehtävistä. Verkkomateriaali rakentui erilaisista dokumenteista kuten tutkimusartikkeleista, tukimateriaalista, linkeistä ja osallistujien tuottamasta materiaalista, jotka olivat koulutukseen liittyviä tehtäviä ja webinaareissa yhteistoiminnallisesti tehtyjä yhteenvetoja koulutuksen teemoista.
- **Ennakkotehtävänä** 1. webinaarin osallistujille oli perehtyä ennakkomateriaaliin ja pohtia seuraavia kysymyksiä: A) Kerro ja kuvaile teidän varhaiskasvatusyksikkönne nykyistä toimintakulttuuria. Mitkä tekijät näet siinä tukevan lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä moninaisten perheiden kohtaamista ja B) Miten toimintakulttuuria olisi hyvä kehittää, jotta se mahdollistaa nykyistä paremmin lasten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen sekä moninaisten perheiden kohtaamisen.
- Toiseen webinaariin osallistujat tekivät työyhteisö ja/tai tiimiä osallistavan **kehittämistehtävän**, jossa tuli huomioida jokin koulutuksen sisällöistä. Kehittämistehtävät esiteltiin 2. webinaarissa.

Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön

- Koulutukseen sisältyi omaa työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä, jolla saatiin työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Osallistujat toivat 2. webinaarissa esiin, miten ovat työstäneet kehittämistehtävää työyhteisössään ja/tai omassa tiimissä.
- Webinaareissa koottiin hyviä käytäntöjä opintojakson aihepiireistä, jotka jaettiin osallistujille hyödynnettäviksi omissa työyhteisöissään. Keskeisessä roolissa oli myös vertaisoppiminen ja kokemusten sekä hyvien käytänteiden jakamisen osallistujien kesken.

Koonti ennakkotehtävistä

Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevat tekijät

- työntekijät ja ihmiset eri maista, kaikki ovat tasa-arvoisia siinä tilanteessa kun kaikki ovat uudesta maasta
- vahva kuvatuki , tukiviittomat, aikuisen vahva sanaton viestintä
- monta äidinkieltä, kaikkien kielet yhdenvertaisia ja tärkeitä
- koulutus, pienryhmätoiminta, havainnointi
- tehdään yhdessä vanhempien kanssa, tarjotaan mahdollisuuksia vanhempien osallistua
- lasten saama tuki, esim. avustaja, kuvatuki, ei korostu ryhmässä
- maksuton varhaiskasvatus

Koonti ennakkotehtävistä

Kehitettävää yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tukemisessa

- vanhempien osallisuus vaikea saada mukaan johtuen erilaisista kulttuureista ja tavoista
- materiaalin puute erilaisuudesta
- pienryhmätoiminnan lisääminen, kehittäminen
- näkökulma varhaiskasvatuksesta erilainen eri kulttuureissa, maailmoiden erilaisuus ja yhteen saattaminen pitkä prosessi
- asenne työhön, toimiva tiimi, hyvä henki ja ilmapiiri
- keskustelua voi käydä esim. miten mahdollistetaan esim. uiminen eri kulttuurista tulevien lasten kanssa
- kuvatukeen enemmän "sävyjä", monimuotoisuutta
- eri tukimenetelmien käyttö
- tehostetun/erityisen tuen tarpeisen osallistuttaminen, miten aikuinen mahdollistaa sen
- työntekijöiden koulutuksen taso/tiedonmäärä
- leikkiympäristöjen kehittäminen
- haetaan keskinäistä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta

Koonnit kehittämistehtävistä

- Aiheet

- Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman arviointi ja sosiogrammi)
- Syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä
- Syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä (pienryhmätoiminta, sosiogrammi)
- Syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä (”Kaikille kaveri”)
- Syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisy lapsiryhmässä
- Leikinvalintataulu
- Näe hyvä, positiivinen puhe työntekijöistä.

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Tarinatuokio ujoille, hiljaisimmille lapsille. Tarinatuokioiden avulla tuetaan lasten sosioemotionaalista kehitystä, omien tunteiden ja käyttäytymisen säätelyä sekä itseilmaisua ja vuorovaikutustaitoja.
- Fanni ja Piki kirjat vuorovaikutus-, tunne- ja itsesäätelytaitojen tukemiseen sekä kiusaamisen ehkäisemiseen
- Kuvatukea kaikille, huomioiden S2-lapset, otettu enemmän mukaan päiväjärjestykseen, viikkojärjestykseen, siirtymätilanteisiin, leikkeihin ja laulutuokioihin.
- Pienryhmä toiminnot ja pienryhmien muodostaminen lasten yksilölliseen huomiointiin ja vertaissuhteiden tukemiseen
- Positiivisuuskukat, joihin kirjataan viikon aikana positiivinen asia työntekijästä, hyvän minkä on nähnyt tms. ja myös omaan kukkaan jokainen kirjaa yhden oman onnistumisen työviikoltaan.

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (tasa-arvoinen varhaiskasvatus sivuston lomake)
- Mikroaggressiot aikuisilla ja niiden tunnistaminen
- Kiusaamiskyselyt lapsille, huoltajille ja varhaiskasvatusyksikön työntekijöille
- Sosiogrammi lasten välisistä suhteista sekä aikuisten ja lasten välisistä suhteista (tasa-arvoinen varhaiskasvatus sivuston lomake)
- Miniverso vertaissovitteluun
- Pikimateriaalin käyttö kiusaamisen ehkäisyyn
- Leikkidiplomi, eri kavereiden kanssa leikkiminen
- Leikkiparien jakaminen, tuetun leikin toteuttaminen.
- Leikinvalintataulut lapsille
- Leikkikerho tuen tarpeen lapsille, tuettu leikki

Periaatteita ja hyviä käytäntöjä syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn lapsiryhmissä - ryhmäpohdinnat

Periaatteita ja hyviä käytäntöjä syrjinnän, kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn lapsiryhmissä - ryhmäpohdinnat

jamk

Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

